

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/149/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010377
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121010377.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Beáty Javorkovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. januára 2022 prejednal sťažnosť odsúdeného

V. F. F.,

nar. XX.XX.XXXX v M. arabskej republike, štátneho občana tejto republiky, trvale bytom Z. - I. W., M. O. XXXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3PP/18/2021 zo dňa 28.10.2021 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T/29/2017 zo dňa 11.05.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/65/2017 zo dňa 08.08.2017 bol V. F. F. odsúdený pre zločin prevádzkačstva spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 355 ods. 2 písm. a) Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 5 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh na podmieňané prepustenie odsúdeného V. F. F. z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý podalo záujmové združenie občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, so sídlom Vinohradnícka 1059/3, Bratislava (ďalej len „združenie“).

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote písomne odsúdený sťažnosť. Uviedol, že od nástupu do výkonu trestu odňatia slobody je diskriminovaný. Nikto, ani súd a ani ústav na výkon trestu nerešpektujú, že je narodený v Sýrii, že je Kurd a jeho jazykom je kurdština. Ústav na výkon trestu nikdy nerešpektoval jeho národnosť, vieru a zvyky. Základom všetkého bolo, že sa sťažoval na stravu, lebo je moslim a nemôže jesť bravčové mäso. Nebola taktiež rešpektovaná jeho neznalosť slovenského jazyka. Lepšie po slovensky rozpráva po 5 rokoch, ale písmo ani odborné výrazy neovláda. Neustále žiadal aj o tlmočníka, ale ten mu nebol poskytnutý. Považuje za absurdné, že nebol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody 57 dní pred „pevným výstupom“. Celé hodnotenie ústavu na výkon trestu považuje za účelové, založené na nesprávnych údajoch a klamstvách. Na slobode má trvalé bydlisko, zamestnanie, je ženatý a žije na slobode riadny život. Navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a aby sám rozhodol tak, že ho z výkonu trestu odňatia slobody podmieňane prepustí.

V podaní adresovanom predsedovi súdu prvého stupňa nazvanom „Sťažnosť proti rozhodnutiu OS-TN, o podmiennečnom prepustení s. p. 3PP/18/2021“, ktoré krajský súd vyhodnotil ako doplnenie dôvodov sťažnosti, odsúdený dodal, že boli porušené jeho práva na spravodlivý súdny proces a na obhajobu. Samosudkyňa súdu prvého stupňa mu nedala možnosť vyjadriť sa k hodnoteniu ústavu na výkon trestu, a preto sa nevedel a ani nemohol účinne brániť a obhájiť. Nakoľko je cudzinec s inými tradíciami a zvykmi, v ústave na výkon trestu bolo na neho nahliadané ako na problémového a neprispôsobivého jedinca. Na záver uviedol, že ľutuje spáchanie trestnej činnosti a má k nej kritický postoj.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na verejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

V prvom rade krajský súd konštatuje, že predmetnou vecou sa už zaoberal. Uznesením sp. zn. 23Tos/75/2021 zo dňa 01.07.2021 zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 27.05.2021 pre procesné pochybenia spočívajúce v tom, že súd prvého stupňa neskúmal aktívnu legitimáciu (údajného) predsedu združenia na podanie návrhu o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Tiež krajský súd zistil, že napadnuté uznesenie trpelo vadou spočívajúcou v rozpore jeho výrokovej časti s odôvodnením. Ak by bolo riadne preukázané, že návrh podalo združenie ako kvalifikovaný subjekt, vo výrokovej časti malo byť správne uvedené, že sa zamietá návrh tohto združenia a nie odsúdeného, ktorému v tej dobe ešte neuplynul 1 rok, odkedy bol právoplatne zamietnutý jeho predchádzajúci návrh o podmiennečné prepustenie z výkonu toho istého trestu odňatia slobody.

Krajský súd konštatuje, že súd prvého stupňa po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie správne procesne postupoval, keď preskúmal aktívnu legitimáciu predsedu združenia na podanie návrhu o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody a o tomto návrhu následne rozhodoval opäť na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť v rámci svojho výsluchu a v prítomnosti tlmočnice, o príbratie ktorej požiadal, vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k návrhu združenia na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Takúto možnosť mal napokon na verejnom zasadnutí aj navrhovateľ - predseda združenia.

Na tomto mieste zároveň krajský súd k sťažnostnej námietke odsúdeného, že nemal možnosť vyjadriť sa k hodnoteniu ústavu na výkon trestu, konštatuje, že takéto jeho tvrdenie sa javí ako nepravdivé. Odsúdený mal preukázateľnú možnosť sa pred súdom prvého stupňa vyjadriť k tomuto hodnoteniu už na verejnom zasadnutí konanom dňa 27.05.2021, ktorú ale nevyužil a nevyužil následne ani ďalšiu takúto možnosť na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa konanom dňa 28.10.2021. Hodnotenie ústavu na výkon trestu bolo navyše opakovane obsahom písomných odôvodnení rozhodnutí súdu prvého stupňa, ktoré boli odsúdenému aj riadne doručené.

Ďalej z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej výmery (2/3) z uloženého trestu odňatia slobody. Aj krajský súd konštatuje, že u odsúdeného nie sú splnené obidve materiálne podmienky. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a druhá materiálna podmienka je založená na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho

pobyte na slobode. Zákonomdarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného („Súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...“ - § 66 ods. 1 Tr. zák.), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

Krajský súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa konštatuje, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného nedošlo k adekvátnej náprave (k polepšeniu). Z hodnotenia ústavu na výkon trestu totiž vyplýva, že počas výkonu trestu odňatia slobody sa odsúdený dopustil rôznych prehrškov voči interným predpisom, pričom niektoré z nich nemožno „pripísať“ jeho viere, tradíciám či zvykom, ktoré dodržiava (opakovane upozornený na nedodržiavanie ustrojenosti, keď bol neoholený, nemal pri sebe preukaz odsúdeného a bol upozornený na dôslednejšie udržiavanie poriadku v osobných veciach). Stanovené ciele programu zaobchádzania odsúdený plní len čiastočne, a to aj preto, že má nekritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, čo vyplýva z jeho vyjadrení zaznamenaných v pedagogickej dokumentácii vo forme záznamov z pohovorov. Krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by mali podstatným spôsobom spochybňovať takéto konštatovania uvedené v hodnotení ústavu, pričom odsúdený ich na verejnom zasadnutí ani nerozporoval. Krajský súd k tomu uvádza, že takýto postoj odsúdeného k ním spáchanej trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky neuvedomuje (nepripúšťa).

Pokiaľ ide o obranu odsúdeného, že nemal vedomosť o interných predpisoch, krajský súd poukazuje na vyjadrenie ústavu na výkon trestu, že odsúdený bol o interných predpisoch a ústavnem poriadku v priebehu výkonu trestu odňatia slobody opakovane poučovaný síce v slovenskom jazyku, čo vlastnoručne potvrdil aj svojimi podpismi v ústavnej dokumentácii (túto skutočnosť odsúdený na verejnom zasadnutí potvrdil), ktorému ale rozumie a ktorým vo výkone trestu odňatia slobody komunikuje s personálom i spoluodsúdenými. Zároveň krajský súd dodáva, že odsúdený na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa dňa 27.05.2021 okrem iného uviedol aj to, že nie je potrebné, aby bol do tohto konania pribratý tlmočník, pretože rozumie slovenskému jazyku. Až následne - po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie požiadal odsúdený súd prvého stupňa aj o pribratie tlmočníka.

Krajský súd ďalej pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú, i keď odsúdený bol doposiaľ iba dvakrát súdne trestaný (prítom jedno odsúdenie má už zahladené) a vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza po prvýkrát. Zároveň platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život.

Vo vzťahu k predchádzajúcemu spôsobu života odsúdeného nemožno opomenúť to, že už v minulosti dostal „šancu“ preukázať schopnosť viesť riadny život, a to v podobe uloženia podmiennečného trestu odňatia slobody pre spáchanie prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. trestným

rozkazom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6T/21/2015 zo dňa 25.05.2015. Napriek tomu, že odsúdený sa v skúšobnej dobe tohto podmieneného odsúdenia odsvedčil, a teda hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený, tak v zmysle ustálenej súdnej praxe takéto zahladenie odsúdenia neznamená to, že trestný čin nebol spáchaný, ale že súdy nemôžu na túto okolnosť prihliadať pri ukladaní trestu v inom (ďalšom) konaní.

Podstatným je ale zistenie, že trestnú činnosť, pre ktorú odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, spáchal v tejto skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, pričom išlo o závažnejšiu trestnú činnosť (zločin). Z tohto potom vyplýva, že odsúdený „nevyužil šancu“ preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný a že svoj účel splní aj trest nespojený s odňatím osobnej slobody. Preto sa javí pôsobenie na prevýchovu odsúdeného len plynutím skúšobnej doby, prípadne i s nariadením probačného dohľadu, ako nedostatočné.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného tak nedáva ani pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie po podmienenom prepustení sa už nebude opakovať. Aj preto sa krajskému súdu javí riziko recidívy odsúdeného ako veľmi pravdepodobné. Napokon v neprospech odsúdeného svedčí aj ústavom konštatované stredné riziko jeho sociálneho zlyhania a jeho menej priaznivá resocializačná prognóza.

Pokiaľ ide o sťažnostnú námietku odsúdeného, že považuje za absurdné, že nebol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody 57 dní pred „pevným výstupom“, krajský súd uvádza, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje „právny nárok“.

Záverom senát krajského súdu uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával (vykonal v celosti) tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu odporučením odsúdeného podmienené neprepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol, nakoľko odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.